

Ἵς τὸ στόμα της ἀπλώνει ἓνα χέρι,
ἐν ἄλλο τῆς φουχτώνει τὰ μαλλιά,
μιὰ γονατιά Ἵς τὸ χῶμα τῇ γυναι

Γ. Δροσίν., ἐνθ' ἄν. β) Ἰχνοσ γόνατος Κρήτ. (Ἀνατολ. Ἡ-
ράκλ. Κίσ.) Πελοπν. (Λάστ.) Πόντ. Τῆλ. — Λεξ. Δημήτρ.:
Καὶ ἔμειναν Ἵς τὴν βλάκα οἱ γονατιές Ἡράκλ. Κοντὰ Ἵς τὸ
ποτάμι εἶναι δυὸ γονατιές, γιατί ἐγονάτισε ὁ δράκος Λάστ.
Ἡ σημ. καὶ εἰς τοπων. Τοῦ Διγενῆ οἱ γοναῖτες Δ. Κρήτ.
3) Ἡ ἐπὶ τῶν γονάτων στάσις ἢ πτώσις, τὸ γονάτισμα Λεξ.
Αἰν. β) Μεταφ., πτώσις οικονομική ἢ ἠθική, κατὰπτωσις
Πελοπν. (Βούτσ. Δίβρ. Γαργαλ. Παιδεμέν. Τριφυλ.)—Λεξ.
Αἰν.: Τὸν εὐρήκε μεγάλη γονατιά. Τοῦ ψόφησε τὸ ἄλογο
Γαργαλ. Τί νὰ σοῦ κάνῃ ἢ γ-ἐρμούλα κ' ἢ γι-ἄλλοτρούλα
ἢ Καλή; Τὴν εὐρήκανε γονατιές Ἵς τὸ σπῖτι της. Τῆς ψόφησε
τὸ μουλάρι, τοὺς πῆρε τὸ ποτάμι μὲ τίς κατεβασές τὸ χω-
ράφι, τοὺς πινηγήκανε καὶ δυὸ προβατίνες ἐτοιμόγεννες (ἄλ-
λοτρούλα = δυστυχής) Δίβρ. Συνών. γ ο ν α τ ι σ ι ᾶ 1β,
γ ο ν ᾶ τ ι σ μ α 3. γ) Ἡ ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, λόγῳ
τῆς κατ' αὐτὴν γενομένης γονυκλισίας Ἡπ. (Θεσπρωτ.):
Ἡσμ.

Μεγάλη Πέφτη νὰ ῥχεταί δέκα φορές τὸ χρόνο
καὶ Γονατιά νὰ μὴν ἐρθῇ καμμιά φορὰ τὸ χρόνο
Συνών. βλ. εἰς λ. γ ο ν ᾶ τ ι σ μ α 2. 3) Βλαστὸς ἀμπέλου
ἢ δένδρου φυτευθεὶς κεκαμμένος Μύκ. Σίφν. — Λεξ. Δη-
μητρ.: Τώρα θὰ κάμῃ τίς γονατιές Σίφν. Συνών. κ α-
τ α β ο λ ᾶ δ α, κ λ α δ ι ᾶ, κ ο λ ο β ο ὕ τ ι, ρ ὅ γ ι.
β) Τὸ εἰς σχῆμα κεκαμμένου γόνατος τμήμα τοῦ τόρνου
σιδήρου κ.τ.τ. Ἴος Προπ. (Κύζ.) κ.ά.: Τὸ σίδερο ἔχει
γονατιά Ἴος. Ἡ γονατιά τοῦ τόρνου Κύζ. Συνών. γ ἑ-
φ υ ρ α 2.

γονατιάζω ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. γ ὀ ν α τ ο κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς -ι ᾶ ζ ω.
Γ ο ν α τ ῖ ζ ω Β2γ.

γονατίζω κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ.
Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) γονατίζον Καππ. (Μισθ.) Πελοπν.
(Κίτ. Μάν.) γονατίζον βόρ. ιδιώμ. γονατίντζω Πάτμ. Σίφν.
βονατίζω Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ. (Σάλακ. κ.ά.) γονατίσω Κα-
λαβρ. (Μπόβ.) γονατισίω Καππ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) γονα-
ταίζω Καππ. (Σίλ.) γονατίζω Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.)
γοννακίχουρ ἐν Τσακων. (Μέλαν. κ.ά.) ὀνατίζω Κάσπ. Κάσ.
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βονατίζω Κάσ. ἀγουνατίζω Στερελλ. γκο-
νατίτσω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) γκονατίτζω Ἀπουλ.
Καλαβρ. (Μπόβ.) γοτανίτσω Ἀπουλ. γκοτανίτσω Ἀπουλ.
(Μαρτ.) ἀγκονατίτσω Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀγκονατίτζω Κα-
λαβρ. (Μπόβ.) ἀγγοναδίντζω Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.) ἐγκο-
νατίτζω Ἀπουλ. ἐγκοτανίτζω Ἀπουλ. (Μαρτ.) γονατῶ Μα-
κεδ. (Δρυμ. Καστορ.) —Κ. Παλαμ., Δωδεκάλ. Γύφτ.², 152—
Λεξ. Πρω. γονατάω Ἡπ. (Τζουμέρκ.) Θεσσ. Θράκ. (Πύργ.)
Πελοπν. (Καλάβρυτ. κ.ά.) —Κ. Παλαμ., Ἀσαλ. Ζωή², 151
ἀγουνατάου Στερελλ. Ἀόρ. ἐγονάτιξα Πόντ. (Τραπ.) γκο-
νάτια Καλαβρ. (Μπόβ.) Ὑποτ. νὰ γονατίω Καλαβρ. (Μπόβ.)
Μεσ. γκοτανίτζομαι Καλαβρ. (Μπόβ.) γ' ἐν. γονατίνεται
Πόντ. (Τραπ.) γονατίεται Πόντ. (Τραπ.) Ὑποτ. ἄορ. νὰ
γκονατιστῶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Μετοχ. γονατιγμένος Πόντ.
(Τραπ.) γονατιμένος Ἀπουλ. (Καλημ.)

Τὸ ἀρχ. ρ. γ ο ν α τ ῖ ζ ω.

Α) Μεταβ. 1) Κτυπῶ μὲ τὸ γόνυ, δ ῖ δ ω γ ο ν α τ ῖ ῆς
Κεφαλλ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Βλ. Φρόν. 31.21 «γονατίζειν, τῷ
γόνυτι πλήττειν». 2) Κάμνω, ὑποχρεῶ τινα νὰ γ ο ν α-

τ ῖ σ η σύνθηθ. καὶ Ποντ. (Τραπ. κ.ά.) Τσακων. (Μέλαν.
κ.ά.): Θὰ σὲ γονατίσω κάτου! Πελοπν. (Ἀνδροῦσ.) Κάθησε
ἡσυχος, γιατί θὰ σὲ γονατίσῃ ὁ δάσκαλος (θὰ σοῦ ἐπιβάλῃ
νὰ μείνῃς γονατιστὸς) Τραπ. Τὸν ἐγονάτισε ὁ δάσκαλος ἁ-
πάνου Ἵς τὰ χαλίκια (τοῦ ἐπέβαλε τὴν τιμωρία νὰ μείνῃ γο-
νατιστὸς ἐπάνω στὰ χαλίκια) Πελοπν. (Γαργαλ.) Ἐνας κα-
μηλάρης ἐγονάτισεν τὴν καμήλαν του Κύπρ. Ν' ἐγονακίε
τὸ βάννε (τὸ ἐγονάτισε τὸ ἀρνὶ) Μέλαν. || Ἡσμ.

Ἀπ' τὰ μαλλιά τὸν ἄδραξε, Ἵς τὴ γῇ τὸν γονατάει
Ἡπ. (Τζουμέρκ.)

Κι ἀπ' τὰ μαλλιά τὴν ἐπαιρνε, Ἵς τὴ γῆς τὴ γονατάει
Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Ἡ σημ. καὶ Βυζαντ. Βλ. Μαλάλ.
(ἐκδ. Βόννης), 309,8 «συνέβη... τὸν ἵππον... κονδάψαντα εἰς
αὐτὸ γονατίσαι καὶ αἱματωθῆναι τὸ γόνυ τοῦ ἵππου». β) Με-
ταφ., προσκόπτω ἐν τῷ λέγειν Πόντ.

Β) Ἀμτβ. 1) Πίπτω εἰς τὰ γόνατα, κλίνω γόνυ, γονυπετῶ
κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Καππ. (Ἀραβάν.) Καλαβρ.
(Μπόβ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)
Τσακων. (Χαβουτσ.): Γονάτισε ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος. Γονά-
τισε μπροστά Ἵς τὴν εἰκόνα — Ἵς τ' ἄγιο βῆμα κοιν. Γονάτισα
γὰ νὰ πιῶ νερὸ Πελοπν. (Ἀνδροῦσ.) Ἡδρ' ἔταν ὄχτου κι
γουνάτ'σι τοῦ μ'λάρ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἐγονατίσανε Ἵς τὴν
ἐκκλησία ἀπέσ' Ὁφ. Τὴ Γουνάτιση παίρνουν καρυδόφυλλα
κι γονατίζον ἀποπὰν' κ' ὕστερα τὰ κρύβουν μέσ' Ἵς τὰ σιν-
τούκια (Γουνάτιση = ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς) Θράκ. (Ἀ-
δριανούπ.) Ἀγουνάτ'σι οὐ Μῆτρους μὲ τοῦ τ'φέκ' κι τ'ς
καθάρ'σι οὐλ'νοὺς (τ'ς καθάρ'σι = τοὺς ἐσκότωσε) Στε-
ρελλ. || Φρ. Γουνάτ'σα κι σῶκαμα νὰ δουλειὰ (μὲ ζῆλον καὶ
ἐπιμονὴν ἐξετέλεσα κάτι) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀμα δὲ γοννα-
τίσ' οὐ ἄνθρωπους, δὲ γέριτι δ'λεῖα αὐτόθ. Γονατίζει τὸ χτένι
(κυρτοῦται, κάμπτεται κατὰ τὴν ὕφανσιν) Κρήτ. || Παροιμ.
Πρώιμ', ἀγωγιάτῃ μου, τ' ἄλογο, πρὶν γονατίσῃ (πρώιμ' =
πρώιμα = ἐγκαίρως νοεῖται π ρ ὅ σ ε χ ε' ὅτι ἐπιβάλλεται
ἐγκαίρως πρόνοια πρὸς ἀποφυγὴν δυσχερέστων) Ι. Βενιζέλ.,
Παροιμ.², 265.266. Συνών. παροιμ. Ἐπ ρ ε π ε π ρ ῖ ν,
β λ ᾶ χ ο μ', τ' ᾶ λ ο γ ὅ σ ο ν. Ἀν δὲν ἐγονατίζ' ἢ γκα-
μήλα, δὲ θὰν τὴν ἐφορτώνανε (διὰ τοὺς ὑποχωροῦντας εἰς τὰς
παραλόγους ἀξιώσεις τῶν ἄλλων). Κεφαλλ. Ἡ παροιμ. εἰς
παραλλαγ. πολλαχ. || Αἰνιγμ.

Πέφτω, σκύφτω, γονατίζω, | τὴν πιστόλα μου γεμίζω
(ἢ κασέλα, τὸ μπαούλο) Πελοπν. (Παππούλ.)

Τσύβγω, βονατίζω, μβρός σου, | τὸ μακρὺ μου Ἵς τὸ σκι-
στό σου
(τὸ κιβώτιον καὶ τὸ κλειδὶ μὲ τὸ ὅποιον τὸ ἀνοίγουν) Μεγίστ.

ὀνατίζω σκύφτω μβρός σου, | τὸ μακρὺ μου- Ἵς τὸ σκι-
στόσίσου
(τὸ κλειδὶ καὶ ἡ κλειδωνιὰ τῆς στέρνας) Κάσ.

Σκίβω, γονατίζω μπρός σου | τὸ μακρὺ μου Ἵς τὸ σκιστὸ
σου
(τὸ κλειδὶ καὶ ἡ κλειδωνιὰ τῆς θύρας) Πελοπν. (Γαργαλ.) ||
Ἡσμ.

Πέφτω, σκύβω, γονατίζω, | τὴν κουμπούρα μου γιομίζω
καὶ τῆς δίνω μνιὰ Ἵς τὰ σκέλια | καὶ ξεράθηκε ἀπ' τὰ γέλια
αὐτόθ.

Ἐβὼ θὰ πάω Ἵς τοὺς νεκροὺς νὰ βονατίσω μβρός τους,
νὰ τοὺς μιλήσω μπιστικά, νὰ ἴνω σύντροφός τους
Μεγίστ.

Ἵς τὸ χῶμα τοῦ μνημάτου σου θὰ ῥτω νὰ βονατίσω,
νὰ ρίξω δάκρυα βουρκωτά, ἴσως τσαί σ' ἀναστήσω
αὐτόθ.

